

Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego
we Wrocławiu

**Wytyczne konserwatorskie
do planu zagospodarowania przestrzennego
Bystrzycy Kłodzkiej**

Opracowane na zlecenie
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Wałbrzychu

Grzegorz Grajewski
Anna Ornatek
Donata Wiśniewska

Wrocław 1994

Wstęp.....	1
Strefy ochrony konserwatorskiej oraz podstawy prawne opracowania	2
Wykaz zabytków architektury i budownictwa	5
Budowle i zespoły sakralne	7
Budowle monumentalne	8
Budynki mieszkalne	10
ul. Floriańska	10
ul. Górna	11
ul. Kłodzka.....	11
ul. Kolejowa.....	11
ul. Kościelna	12
pl. T. Kościuszki.....	12
ul. Krakowska	13
ul. Krótka	13
ul. Kupiecka.....	13
ul. 1 Maja.....	13
pl. Mały Rynek	13
ul. A. Mickiewicza.....	13
ul. Międzyleska.....	13
ul. Młynarska	14
ul. Nadbrzeżna	14
ul. Odrowąża.....	15
ul. Okólnik	15
ul. S. Okrzei	15
ul. Podmiejska	16
ul. Polna	16
ul. Przyjaciół.....	17
pl. Rewolucji Październikowej - dawny pl. Szpitalny.....	17
ul. Rycerska	17
ul. S. Sempołowskiej	17
ul. H. Siemiradzkiego	18
ul. H. Sienkiewicza.....	18
ul. Sienna	18
ul. J. Słowackiego	18
ul. Starobystrzycka	18
ul. Strażacka.....	19
ul. Wojska Polskiego	19
pl. Wolności - dawniej Rynek	20
ul. L. Zamenhoffa	21

Wstęp

W opracowaniu prócz wielu innych materiałów wykorzystano informacje zgromadzone w dwu podstawowych współczesnych opracowaniach zabytków miasta; „Studium historyczno-urbanistycznego miasta Bystrzyca Kłodzka” Marii Rochowicz z 1979 r. i wydanej w 1992 r. obszernej monografii zabytków miasta Krystyny Bartnik. Oba autorką składamy podziękowania.

Zachowane akta budowlane miasta znajdują się w Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bystrzycy, ten nieopracowany cenny zespół archiwalny zasługuje na inne miejsce przechowywania - przykładowo Muzeum Filumenistyczne, które od pewnego czasu gromadzi źródła do historii miasta.

Wielce pomocne okazały się zgromadzone w archiwum Państwowej Służby Ochrony Zabytków w Wałbrzychu fotografie miasta z lat sześćdziesiątych naszego wieku ukazujące wiele rozebranych budowli. Bystrzyca Kłodzka nie została zniszczona podczas II wojny światowej, a zniszczenia - wynikające przede wszystkim z zaniedbania bieżących remontów, nie są tak duże jak w innych miastach Dolnego Śląska. Tym ważniejsze jest wykorzystanie tworzonych przez plan zagospodarowania przestrzennego mechanizmów dla jego ratowania. Zwłaszcza, że jeden z najważniejszych problemów, budowa obwodnicy w kierunku północ-południe zbliża się ku końcowi.

Strefy ochrony konserwatorskiej oraz podstawy prawne opracowania

Podstawy prawne ustanowienia stref ochrony konserwatorskiej

1. Ustawa „O ochronie dóbr kultury i o muzeach” z dnia 15 lutego 1962 r., Dz. U. nr 10, poz. 48 wraz z późniejszymi zmianami: z 1983 r., Dz. U. nr 38, poz. 173; z 1985 r., Dz. U. nr 35 poz. 192, z 1990 r., Dz. U. nr 34, poz. 198 i Dz. U. nr 56, poz. 322.
2. Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 11 stycznia 1994 r. w sprawie zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach i archeologicznych prac wykopaliskowych, Dz. U. nr 16, poz. 55.
3. Rejestr zabytków - województwo wałbrzyskie, Państwowa Służby Ochrony Zabytków Oddział Wojewódzki w Wałbrzychu.

Definicję stref ochrony konserwatorskiej sformułowano w oparciu o: „Wytyczne do opracowania problematyki ochrony wartości kulturowych w planach zagospodarowania przestrzennego” opracowane przez Zespół Ekspertów Międzyresortowej Komisji d.s. Rewaloryzacji Miast i Zespołów Staromiejskich, Warszawa 1981 r.

Strefy ochrony konserwatorskiej

Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej

Strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto obszar wpisany do rejestru zabytków pod nr 355 dnia 25 listopada 1956 r. Obejmuje ona centrum z miastem lokacyjnym, murami obronnymi, otaczającymi stare miasto obrzeżnymi ulicami oraz zabudową przedmieścia Wodnego. Jej granice przebiegają po zewnętrznej stronie zabudowy ulicy Międzyleskiej, przecinając ulicę S. Okrzei, po zewnętrznej stronie zabudowy ulicy Wojska Polskiego przecinając ulice Sempołowskiej i Mickiewicza łącznie z zabudową ulicy Okólnik, część wschodnią ulicy Kościelnej i Starobyszczyckie, do ul. Przyjaciół, następnie zabudowę przy ulicy Nadbrzeżnej, zabudowę wokół pl. Rewolucji Październikowej skąd nad brzegiem Nysy Kłodzkiej do stóp nasypu kolejowego obejmując dworzec kolejowy przy ul. Międzyleskiej.

W strefie tej obowiązują następujące wymogi konserwatorskie, których celem jest utrzymanie w maksymalnym stopniu uznanego za zabytek, historycznego układu przestrzennego miasta; rozplanowania, zabudowy, ukształtowania terenu, formy i sposobu zagospodarowania działek, urządzenia placów i ulic, wzajemnych relacji między budowlami, kształtowania brył budynków, klimatu zabudowy.

Ochronie podlegają:

- linie zabudowy i linie regulacyjne przed wyburzeniami po 1945 r.;
- dominanty przestrzenne; wieże kościoła, ratusza, bram i baszt;
- skala zabudowy ulic, wewnątrz kwartałów, charakterystycznego wielopoziomowego ukształtowania brył budynków na skarpach;
- budynki główne wraz z oficynami oraz zachowany detal architektoniczny i rzeźbiarski z najcenniejszymi kamienicami przy pl. Wolności 4, 6, 8, 11, 15, 17, 21 o zachowanych renesansowych sklepieniach;

- dla wszystkich budynków w strefie ustala się wymóg zachowania pełnej głębokości traktów, a wszelkie odstępstwa od tej zasady wymagają zgody Państwowej Służby Ochrony Zabytków;
- niedopuszczalne jest zabudowywanie sieni budynków znajdujących się w wykazie zabytków architektury i budownictwa;
- planty wzdłuż murów obronnych miasta przy ul. Wojska Polskiego winny pozostać niezabudowane, na ich terenie ustala się zakaz wznoszenia obiektów nawet tymczasowych, a ewentualne nasadzenia i zmiany w formie urządzenia terenu należy uzgodnić z Państwową Służbą Ochrony Zabytków;
- wskazane jest uporządkowanie zieleni skarpy u podnóża murów obronnych przy ulicach Międzyleskiej i Przyjaciół według uzgodnionego z Wojewódzki Konserwatorem Zabytków projektu;
- należy zachować lub odtworzyć kamienne posadzki i nawierzchnie placów, ulic, podwórz, tarasy, murki działowe, mury oporowe, balustrady, schody na obszarze strefy „A”, za wyjątkiem współczesnej posadzki pl. Wolności;
- obecna posadzka pl. Wolności zastąpiła bruki położone w latach 1844-48 i w 1854 r., kiedy to urządzono wodotrysk i taras przed pierzeją zachodnią wokół pomnika Trójcy Świętej, użyty materiał jest odpowiedni, natomiast forma nieregularnych płyt wydaje się zbyt nieuporządkowana optycznie, z tego względu wskazane jest w wypadku remontu posadzki placu wymiana płyt na płyty kamienne o regularnym kształcie (zalecany materiał jest kamienna kostka brukowa);
- wysokość nowych budynków należy dostosować do dotychczasowej zabudowy z zalecanymi wysokimi dachami o układzie kalenicowym (bez mijających się połaci)

W strefie „A” ochrony konserwatorskiej wszelka działalność budowlana wymaga pisemnego zezwolenia Państwowej Służby Ochrony Zabytków. Wprowadza się wymóg konsultowania i uzyskania uzgodnienia z Państwową Służbą Ochrony Zabytków zmian i podziałów nieruchomości, oraz przebudowy, rozbudowy i remontów wszystkich obiektów znajdujących się w strefie, a także uzgodnienia wszelkich zamierzeń inwestycyjnych na tym obszarze. Inwestor winien się liczyć z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań studialnych architektonicznych, stratygraficznych lub innych.

W strefie „A” ochrony konserwatorskiej ochronie podlegają wszelkie obiekty podziemne i pojedyncze znaleziska, oraz odkryte podczas remontów detale architektoniczne. Ustala się wymóg uzyskania zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na podjęcie wszelkich prac ziemnych, które uwarunkowane są przeprowadzeniem badań archeologicznych - wyprzedzających lub towarzyszących. W wypadku podejmowania inwestycji budowlanych inwestor winien się liczyć z koniecznością przeprowadzenia nadzoru archeologicznego nad pracami ziemnymi lub badań ratowniczych. Koszt nadzoru i ratowniczych badań archeologicznych pokrywa inwestor.

Dla strefy tej wymagane jest opracowanie planu rewitalizacji z odtworzeniem zabudowy przy ul. Siemiradzkiego.

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej

Wyznaczono strefę „B” ochrony konserwatorskiej dla przedmieść Bystrzycy Kłodzkiej w następujących granicach; od dworca kolejowego Bystrzyca Miasto wzdłuż nasypu kolejowego do wiaduktu kolejowego przy ul. Kłodzkiej, ulicą Kłodzką (z układem tarasów i murów oporowych) do ul. 1 Maja, z posesją przy ul. 1 Maja 1 do ul. M. Konopnickiej, ulicą Sienkiewicza wraz z posesjami przy ul. H. Sienkiewicza 13 i 15, z wyłączeniem obszaru fabryki mebli do ulicy Strażackiej, następnie po zewnętrznej linii zabudowy działek przy ul. Wojska Polskiego z placem T. Kościuszki, dalej ulicą Nadbrzeżną gdzie gra-

nica strefy przekracza rzekę Bystrzycę aby obejmując zabudowę wschodniej części ulicy Górnej połączyć się z strefą „A” ochrony konserwatorskiej.

Drugą część strefy „B” ochrony konserwatorskiej wyznaczono dla Przedmieścia Wodnego z ulicą Kolejową i dawnym folwarkiem Wallisów przy ul. Floriańskiej.

Oddzielną strefą „B” ochrony konserwatorskiej wyznaczono dla parcel zgrupowanych przy skrzyżowaniu ulic H. Sienkiewicza i A. Mickiewicza ze względu na urządzone wokół domów ogrody willowe.

W strefie tej ochronie podlega układ urbanistyczny określony przez linie zabudowy i linie regulacyjne określone przed 1945 r., skala zabudowy oraz lokalne (w skali ulicy lub placu) dominanty przestrzenne, nie przekształcony układ parcel budowlanych. Wymagane jest dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i formy bryły budowlanej, przy założeniu harmonijnego uzupełniania się elementów kompozycji historycznej i współczesnej. W strefie tej należy prowadzić działalność inwestycyjną uwzględniając istniejące już związki przestrzenne i planistyczne.

Dla terenów promenad miejskich przy ul. H. Sienkiewicza, oraz dla obszarów parków willowych przy ul. H. Sienkiewicza 5, A. Mickiewicza 10-12, 1 Maja 1, zieleni wokół Liceum Ogólnokształcącego i niewielkich ogrodów willowych przy ul. Strażackiej 10 oraz Sempołowskiej 11 wprowadza się zakaz lokalizacji na ich terenie budynków usługowych, mieszkalnych lub gospodarczych, nawet tymczasowych.

Osobną strefę „B” ochrony konserwatorskiej wyznaczono dla folwarku wraz z ogrodami przy ul. Kłodzkiej 2, gdzie wszelkie przebudowy, rozbudowy lub nowe inwestycje wymagają pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefa „OW” obserwacji archeologicznej

Obejmuje przedmieścia miasta wzmiankowane już w roku 1397. Tereny te wykorzystywane były głównie do celów rolniczych. Zabudowę mieszkalną zlokalizowano na przedłużeniu ul. S. Okrzei, za bramą Kłodzką, za bramą Wyszecką - później Nową przy ul. Kościelnej i Starobystrzyckiej oraz za bramą Wodną wzdłuż brzegu Nysy i Bystrzycy jak i u podnóża Góry Parkowej - tam przede wszystkim folwarki oraz zakłady rzemieślnicze. Ponadto oddzielną strefą „OW” objęto teren wokół dawnego folwarku dóbr rycerskich przy ul. Kłodzkiej 2.

Projektowane na tym obszarze inwestycje winny uzyskać akceptację Państwowej Służby Ochrony Zabytków. Prace ziemne należy prowadzić pod nadzorem odpowiednich służb konserwatorskich. W przypadku odkrycia obiektów archeologicznych zostaną podjęte badania archeologiczne, o których rodzaju i zakresie zadecyduje prowadzący nadzór archeologiczny w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Strefa ochrony konserwatorskiej zabudowy osiedlowej.

Z trzech osiedli Bystrzycy Kłodzkiej strefą ochrony objęto najcenniejsze w skali miasta osiedle przy ulicach 1 Sierpnia i Leńskiego, wznoszone w latach dwudziestych i trzydziestych XX w. W strefie tej zakłada się zachowanie obecnego układu ulic, pierwotnych podziałów i zarysu granic działek. Istniejąca zabudowa winna zachować swą obecną bryłę, a wszelkie ewentualne zmiany bryły dokonywać można w oparciu o uprzednią opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Projekt winien uwzględniać prócz dostosowania przebudowy i rozbudowy do charakteru budynku również możliwość powielania przyjętego rozwiązania w innych, podobnych budynkach osiedla.

Strefa „K” ochrony krajobrazu

Obejmuje ona tereny wzdłuż Nysy Kłodzkiej i rzeki Bystrzycy, które są ściśle związane z zabudową miasta i stanowią jej otulinę. W strefie tej znajduje się również promenada spacerowa i park na Górze Parkowej z otwartym w 1937 r. kąpieliskiem miejskim.

W strefie tej należy utrzymać i konserwować elementy krajobrazu urządzonego; drogi, aleje, szpalery, ukształtowanie terenu, punkty widokowe. Niezabudowane winny pozostać zbocza Góry Parkowej.

Strefa „E” ochrony ekspozycji

Obejmuje ona obszary ekspozycji najwartościowszych widoków na miasto, integralną częścią tej strefy jest wyznaczona wzdłuż Nysy Kłodzkiej oś widokowa.

Nowa zabudowa lub rozbudowa budynków znajdujących się w tej strefie winna uzyskać pozytywną opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i uwzględniać ograniczenia w wysokości budowli oraz pozostawić niezabudowaną wyznaczoną wzdłuż Nysy Kłodzkiej oś widokową.

Rejestr zabytków architektury i budownictwa

Wymienione w części szczegółowej zabytki architektury i budownictwa wpisane do rejestru zabytków objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim „Ustawy o ochronie dóbr kultury i o muzeach”. Rygory te obowiązują niezależnie od położenia budowli w poszczególnych strefach ochrony konserwatorskiej lub poza strefą. Wszelkie prace remontowe, zmiany własności, zmiany funkcji wymagają pisemnej zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Wałbrzychu, w trybie określonym przez Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 11 stycznia 1994 r. w sprawie zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach i archeologicznych prac wykopaliskowych, Dz. U. nr 16, poz. 55.

Wykaz zabytków architektury i budownictwa

Przedstawiony w oparciu o zaktualizowaną listę przygotowaną przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków. Dla budynków wpisanych do rejestru zabytków obowiązują rygory określone w poprzednim punkcie, natomiast dla pozostałych budowli o walorach kulturowych obowiązują ustalenia zdefiniowane dla poszczególnych stref ochrony konserwatorskiej. Przystępując do remontu lub przebudowy budynku znajdującego się w wykazie a nie wpisanego do rejestru zabytków, lub nie znajdującego się w strefie „A” ochrony konserwatorskiej, należy zasięgnąć opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, który określi dopuszczalność prowadzenia prac ich zakres i zalecaną formę. W wypadku niezgodności interesów Wojewódzki Konserwator Zabytków w trybie określonym w „Ustawie o ochronie dóbr kultury i o muzeach” rozpocznie postępowanie o wpisie do rejestru zabytków budynku lub pozostawi ostateczną decyzję o zakresie i formie prac służbie nadzoru architektonicznego. W wypadku, gdy budynek umieszczony w wykazie znajduje się poza obszarem strefy ochrony konserwatorskiej, przed przystąpieniem do remontu, przebudowy lub rozbudowy należy zasięgnąć opinii Państwowej Służby Ochrony Zabytków.

Dopuszcza się dla budynków ujętych w spisie a nie wpisanych do rejestru zabytków wyłączenie zabudowy, w wypadku gdy jest to uzasadnione względami ekonomicznymi lub planistycznymi, a uzyska akceptację Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Inwestor

winien wówczas na własny koszt wykonać dokumentację budowlaną oraz dokumentację fotograficzną budynku, a następnie przekazać jeden egzemplarz nieodpłatnie do archiwum Państwowej Służby Ochrony Zabytków.

Wykaz zabytków architektury i budownictwa winien stanowić integralną część tekstu planu zagospodarowania. Ewentualne zmiany i uzupełnienia w wykazie nie dezaktualizują ustaleń planu. Nabywcom obiektów wpisanych do rejestru zabytków należy przekazać kopie decyzji wraz z pouczeniem o prawach i obowiązkach. Prywatyzację budynku wpisanego do rejestru zabytków winno się poprzedzić określeniem zakresu jednostkowej ochrony konserwatorskiej wydanym przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków, który należy przekazać do wiadomości ewentualnym nabywcom. W przypadku zmiany funkcji budynku lub jego części użytkownik lub właściciel może złożyć wniosek o przebudowę w celu dostosowania do nowej funkcji przedstawiając opracowany na własny koszt projekt zmian, negatywna opinia Państwowej Służby Ochrony Zabytków nie stanowi podstawy do roszczeń o odszkodowanie.

Wykaz zabytków architektury i budownictwa

Wymienione poniżej budynki znajdują się w opracowanym przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków w Wałbrzychu „Wykazie zabytków architektury i budownictwa”. Obejmuje on zarówno budowle wpisane do rejestru zabytków jak i te, które bądź to zostaną w najbliższym czasie doń wpisane lub te, których wartość polega na tworzeniu środowiska kulturowego miasta. Lista uszeregowana została według następujących zasad. Budowle sakralne wraz z budynkami towarzyszącymi, mury miejskie, budynki municipalne poczynając od ratusza, sądy, szpitale, szkoły, budowle kolejowe i przemysłowe a następnie zabudowania w układzie topograficznym. Jako główną przyjęto pierwotną funkcję budowli, obecną umieszczając na miejscu drugiego. Następnie podano sposób wykonania, chronologię i ewentualnie twórcę lub fundatora. Ze względu na zmiany funkcji części budowli podane zostały one zarówno w części pierwszej listy jak i przy odpowiednich ulicach.

Budowle i zespoły sakralne

Zespół kościoła parafialnego

Kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła, mur., kam., wzmiankowany w 1336 r. wówczas pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela, wzniesiony ok. 1260-70, przebudowy i rozbudowy: ok. 1350, 1497 - dobudowa od południa drugiego chóru, sklepienie nad korpusem, 1511 budowa kruchty po wschodniej stronie nawy południowej, 1585 budowa empory nad nawą południową, 1624 remont wnętrza, 1725-27 budowa kaplicy św. Floriana, 1793 budowa zakrystii po północnej stronie prezbiterium, 1800 pożar niszczy wieżę i dach, 1914-1916 wg projektu D. Hotzfelda powiększenie nawy o trzy przęsła, budowa nowej kruchty zachodniej, budowa nowej wieży, nowe tynki elewacji, ul. M. Skłodowskiej - Curie, wpisany do rejestru zabytków pod nr 137, dnia 02.01.1950 r.

Plebania kościoła parafialnego, mur., wzniesiona w 1597 jako plebania i szkoła parafialna z fundacji Kaspra Glogiusa, odbudowana po pożarze w 1753 r., przebudowana po kolejnym pożarze w 1823, w 1882 r. rozebrano najstarszą część plebanii, rozbudowana pocz. XX, ul. M. Skłodowskiej - Curie 3.

Zespół kościoła ewangelickiego

a. Kościół ewangelicki, ob. Muzeum Filumenistyczne, mur., 1824-25, projekt K.F. Schinkla (?), Mały Rynek 1, wpisany do rejestru zabytków pod nr 2016, dnia 25.05.1972 r.

b. Szkoła ewangelicka, ob. Muzeum Filumenistyczne, mur., 1821-1823, poł. XIX, Mały Rynek 1a

c. Dom pastora, mur., ul. Międzyzyleska 5, przebudowany z zajazdu w 1831.

Zespół szpitala św. Jana Nepomucena:

a. Kościół szpitalny p.w. św. Jana Nepomucena, mur., wzmiankowany w 1400 pod wezwaniem NMP, fundacja braci Glubosów, zniszczony w 1634 i odbudowany, spłonął w 1823, ponownie wzniesiony w 1833 od tego czasu obecne wezwanie, pl. Rewolucji Październikowej 5, dawny pl. Szpitalny, wpisany do rejestru zabytków pod nr 436, dnia 17.12.1958 r.

b. Szpital, ob. Dom Pomocy Społecznej, mur., fundowany w 1381 r. pod wezwaniem św. Antoniego, od 1560 r. pod wezwaniem św. Piotra i Pawła, murowany

powstał w XVI w., w 1803 powiększony o lazaret garnizonu, po pożarze w 1823 odbudowany w latach 1824-26, rozbudowany przez Franciszka Luxa w 1911 r., pl. Rewolucji Październikowej 5

Inne budowle sakralne

Kaplica pomocnicza p.w. św. Floriana, mur., wzmiankowana w 1646 r., obecna z lat 1725-26, przedsionek z 1857 r., Góra Parkowa, wpisana do rejestru zabytków pod nr 1968, dnia 22.12.1971 r.

Kaplica cmentarna, mur., 1936 r., proj. arch. Alfred Kugel, cmentarz komunalny przy ul. St. Okrzei

Kapliczka przydrożna, mur., XVIII, droga do Waliszowa - Góra Parkowa, wpisana do rejestru zabytków pod nr 1969, dnia 22.12.1971 r.

Kaplica przydrożna, p.w. św. Ksawerego, mur., wzniesiona w 1681 r., ul. Kłodzka

Kaplica przydrożna, p.w. św. Anny, mur., k. XIX, ul. Senatorska

Kapliczka przydrożna, mur., k. XVIII, ul. 1 Maja

Kapliczka przydrożna, mur., 1 poł. XIX, ul. Wojska Polskiego 35

Kapliczka przydrożna, mur., 1 poł. XIX, ul. Wojska Polskiego obok nr 35

Kapliczka przydrożna, mur., k. XIX, ul. Wojska Polskiego skrzyżowanie z ul. 1-sierpnia.

Kapliczka przydrożna, mur., poł. XVIII, droga do Pławnicy

Kapliczka przydrożna, kam., k. XIX, Niedźwiednia

Budowle monumentalne

Wójtostwo, mur., ob. dom mieszkalny, ul. Siemiradzkiego 3, wzniesione w 1319 r., odbudowane po pożarze w 1703, przebudowane w 1767 przez Dawida Ehrenberga, remontowane kilkakrotnie w XIX i XX w., wpisane do rejestru zabytków pod nr 1063, dnia 24.02.1964 r.

Mury miejskie, mur., wzniesione w 1319 przez wójta Jakuba Rückera, gruntownie naprawiane w 1645 r., 1842-3 rozebrano bramy Nową i Kłodzką, od 1845 r. rozbierane, w 1870 r. zasypano fosę, zachowane odcinki przy ul. Międzyzyleskiej, Przyjaciół i Wojska Polskiego, w tym wiele w murach budynków, wpisane do rejestru zabytków pod nr 638, dnia 10.02.1960 r.

Brama Wodna, mur., ul. Podmiejska, 1319, 1568, wpisana do rejestru zabytków pod nr 647, dnia 26.02.1960 r.

Baszta Rycerska, mur., kam., ul. Rycerska, 1580, 1609, 1843 przebudowana na dzwonnice kościoła ewangelickiego.

Baszta Kłodzka, mur., ul. Okrzei, 1319, 1568

Budynki municypalne, sądownictwo, szkoły, szpitale, oświata, użyteczności publicznej i inne.

Ratusz, mur., wymieniony w 1451 r., spłonął w 1475, murowany wzniesiony w latach 1540-41, w 1567 r. wzniesiono wieżę którą odbudowano po pożarze w 1667, odbudowany po pożarze w 1703, 1852 rozebrano ratusz pozostawiając wieżę, a nowy wznosił mistrz murarski Weiganga w latach 1853-1854, restaurowany gruntownie w 1936, 1962 i 1971-1973. Wieża ratusza, wpisana do rejestru zabytków pod nr 1318, dnia 03.08.1965 r.

Urząd Podatkowy ob. Sąd Rejonowy, ul. Okrzei 34, mur., k. XIX w.

Szpital miejski

Szpital fundacji katolickiej „Maria Hilf”, ul. Okrzei 47-49, mur., wzniesiony w latach 1858 - 1862, rozbudowany w 1901 r. przez Fr. Luxa.

Kaplica szpitalna p.w. Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych, w budynku szpitala, ul. Okrzei 47, mur., projekt z 1858 r., poświęcona 1869 r.

Szpital gruźliczy ob. Dom Pomocy Społecznej

a. Dom Pomocy Społecznej, mur., ok. 1930, ul. Górna 23

b. Kaplica Domu Pomocy Społecznej, mur., ok. 1930, ul. Górna 23

c. Pawilon parkowy obok Domu Pomocy Społecznej, drew., ok. 1930

Szkoła miejska ob. Szkoła Podstawowa nr 1, ul. Wojska Polskiego 8, mur., 1898-1902 r., rozbudowana w 1924 r.

Szkoła katolicka dziewczęca, ob. internat, ul. Okólnik 2, mur., 1871 r., rozbudowana o nową część w 1907, przebudowana w 1926 r.

Zespół Seminarium Nauczycielskiego, ul. Sempołowskiej

a. Seminarium Nauczycielskie, ob. liceum ogólnokształcące, ul. Sempołowskiej 13, mur., kam., 1880 r. projekt Drewitza.

b. Budynek gospodarczy I, mur., kam., 1880 r.

c. Budynek gospodarczy II, mur., kam., 1880 r.

d. Budynek gospodarczy III, mur., kam., 1880 r.

Pocztą, ul. S. Okrzei 32, mur., wzniesiona w 1885 r. przez majstra murarskiego Hentsche, przebudowana 1904 r.

Bank, ul. A. Mickiewicza 8, mur., XIX/XX

Łaźnia miejska, ob. Bank Gospodarki Żywnościowej, mur., ul. Sempołowskiej 6, 1910 r.

Remiza Straży Pożarnej, ul. Strażacka 2, mur., 1909 r.

Budowle kolejowe

Dworzec kolejowy Bystrzyca Kłodzka Miasto - zespół

- a. Budynek stacyjny, ul. Międzyleska, mur., 1898 r., po 1945
- b. Wiata peronowa, drew., 1898 r.

Dworzec kolejowy Bystrzyca Kłodzka Przedmieście - zespół

- a. Budynek stacyjny, ul. Kolejowa, mur., ok. 1875 r.
- b. Magazyn spedycji, ul. Kolejowa, mur., ok. 1875 r.
- c. Budynek WC, ul. Kolejowa, mur., szach., 4 ćw. XIX
- d. Wieża wodna, schronisko D.T., kam., 1902 r.
- e. Nastawnia, mur., ok. 1910
- f. Dom mieszkalny - kolejowy, ul. Kolejowa 28, mur., k. XIX
- g. Budynek gospodarczy, ul. Kolejowa 28, mur., k. XIX

Most kolejowy nad Nysą, kam., ok. 1875 r.

Wiadukt kolejowy, kam., ok. 1875 r., ul. Kłodzka

Wiadukt kolejowy, kam., ok. 1875 r., ul. Kolejowa

Wiadukt kolejowy z przepustem, kam., ok. 1875 r., ul. Unii Lubelskiej

Budowle przemysłowe

Zespół elektrowni wodnej

- a. Budynek elektrowni wodnej, ul. 1 Maja 18, mur., k. XIX, ok. 1920
- b. Dom mieszkalny, ul. 1 Maja 18, mur., k. XIX
- c. Dom mieszkalny, ul. 1 Maja 22, mur., 4 ćw. XIX
- d. Dom mieszkalny, ul. 1 Maja 23, mur., k. XIX
- e. Budynek gospodarczy I, ul. 1 Maja 18, mur., k. XIX
- f. Budynek gospodarczy II, ul. 1 Maja 183, mur., k. XIX

Budynek Pogotowia Energetycznego, ul. Nadbrzeżna 12, mur., 1902 r.

Magazyn, ul. Nadbrzeżna 10, mur., pocz. XX

Młyn i spichlerz, ul. Kolejowa 2, mur., szach., XVIII w., XIX w., XX w.

Budynki mieszkalne

ul. Floriańska

Dawny folwark Wallisów

- a. Dom mieszkalny nr 4, mur., XVII w., 1 poł. XIX w., XX w.
- b. Budynek gospodarczy nr 4, mur., 1 poł. XIX w., XX w. z przejazdem bramnym.

ul. Górna

Dom mieszkalny nr 2, mur., 4 ćw. XIX

Dom mieszkalny nr 3, mur., ok. 1880

Dom mieszkalny nr 5, mur., ok. 1890

Dom mieszkalny nr 7, mur., ok. 1890

Dom mieszkalny nr 9, mur., pocz. XX

Dom mieszkalny nr 11, mur., 1911

Dom mieszkalny nr 17, mur., XIX/XX

Dom mieszkalny nr 21, mur., 4 ćw. XIX

ul. Kłodzka

Dwór z oficyną, pierwotnie dobra rycerskie Dittersbachów

a. Dwór, ul. Kłodzka 2, mur., XVI/XVII w., 1 poł. XIX w., XX w.

b. Oficyna mieszkalna, ul. Kłodzka 4, mur., 2 ćw. XVIII w., poł. XIX w.

ul. Kolejowa

Dom mieszkalny nr 1, mur., k. XVIII w., przebudowany w 1910 r.

Dom mieszkalny nr 3, mur., XVIII w., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 3a, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 4, mur., pocz. XX w.

Dom mieszkalny nr 5, mur., 2 poł. XIX w., XIX/XX w.

Oficyna mieszkalna nr 5a, mur., k. XIX w.

Kamienica, nr 7, mur., k. XIX w.

Zespół folwarku, ul. Kolejowa 32

a. Dom mieszkalny nr 32, mur., poł. XIX w., k. XIX w., pocz. XX w.

b. Dom mieszkalno gospodarczy nr 32 a, mur., 1844 r.

c. Stodoła, mur., pocz. XX w.

d. Budynek gospodarczy, mur., poł. XIX w., pocz. XX w. - kartusz herbowy nad wejściem

Dom mieszkalny nr 173, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 175, mur., XIX/XX w., Zakład Remontowo-Budowlany
Kuratorium

Dom mieszkalny nr 177, mur., ok. 1910 r.

ul. Kościelna

Kamienica nr 1, mur., renesansowa, przebudowana XVIII/XIX w.

Kamienica nr 2, mur., 1 poł. XVII w., przebudowana poł. XIX w.

Kamienica nr 3, mur., wzniesiona w 1557 r., przebudowana w 1788 r., k. XIX w.

Kamienica nr 4, mur., pocz. XIX w.

Kamienica nr 5, mur., k. XVI w., przebudowana w pocz. XX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1319, dnia 09.08.1965 r.

Kamienica nr 6, mur., XIX w., przebudowa w 1905 r.

Kamienica nr 7, mur., XVIII w., przebudowana w XIX w.

Kamienica nr 8, mur., XVIII/XIX w., XX w.

Kamienica nr 9, mur., k. XIX w.

Kamienica nr 10, mur., XIX w., przebudowa 1901 r., mistrz murarski W. Bartsch.

Kamienica nr 11, mur., 2 poł. XVI w., przebudowana na pocz. XX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 2017, dnia 26.06.1972 r.

Kamienica nr 13, mur., k. XIX w.

Kamienica nr 15, mur., XVIII w., XIX/XX w.

Kamienica nr 17, mur., wzniesiona w 1801 r., przebudowana w XX w.

Kamienica nr 19, mur., XVIII/XIX w.

Kamienica nr 21, mur., XVIII w., przebudowana k. XIX w.

Kamienica nr 27, mur., pocz. XX w.

Kamienica nr 29, mur., k. XIX w.

Kamienica nr 31, mur., XIX/XX w.

Kamienica nr 33, mur., k. XIX, XX w.

pl. T. Kościuszki

Kamienica nr 3, mur., 1909 r.

ul. Krakowska

Kamienica nr 3, mur., XIX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 4, mur., XIX w., XX w.

Kamienica nr 10, mur., wzniesiona w k. XIX w., przebudowana w 1906 r. projekt mistrz murarski W. Bartsch.

ul. Krótka

Kamienica nr 2, mur., 1 poł. XIX w.

ul. Kupiecka

Kamienica nr 3, mur., XVIII w., XIX w.

Kamienica nr 4, mur., 1726 r., przebudowana w k. XIX w.

ul. 1 Maja

Willa nr 1, ob. żłobek, mur., pocz. XX

Willa nr 11, mur., proj. arch. Otto Schroth ok. 1915 r.

pl. Mały Rynek

Dom mieszkalny nr 2, mur., pocz. XIX w., przebudowany w XX w.

Dom mieszkalny nr 3, mur., 1809 r., pocz. XX w.

Dom mieszkalny nr 4, mur., 1 poł. XIX w., XX w.

ul. A. Mickiewicza

Willa nr 5, ob. Urząd Skarbowy, mur., proj. arch. Otto Schroth 1913 r.

Zespół domów dyrekcji fabryki zapalek Feber-Wolf

a. Willa dyrekcji fabryki, ob. przedszkole, ul. A. Mickiewicza 10, mur., 1897

b. Dom mieszkalny, ob. przedszkole, ul. A. Mickiewicza 12, mur., k. XIX
Wokół budynków park willowy.

ul. Międzyleska

Willa, nr 1, mur., pocz. XX w.

Dom mieszkalny nr 2, mur., poł. XIX w.

Dom mieszkalny nr 3, mur., poł. XIX w.

Dom mieszkalny nr 4, mur., k. XIX w.

Dom mieszkalny nr 5, mur., pierwotnie zajazd, następnie dom pastora, 2 poł. XVIII w., przebudowany w 1831 r., XX w.

Kamienica czynszowa, nr 6, mur., k. XIX w.

Kamienica czynszowa, nr 6a, mur., k. XIX w.

Dom mieszkalny nr 8, mur., 3 ćw. XIX w.

Dom mieszkalny nr 10, mur., 3 ćw. XIX w., k. XIX w.

Dom mieszkalny nr 11, mur., k. XIX w., pocz. XX w.

Kamienica nr 12, mur., k. XIX w., XX w.

Dom płóciennika, nr 21 dawny folusz, ob. dom mieszkalny, mur., XVIII w., XIX w., wpisany do rejestru zabytków pod nr 1320 dnia 03.08.1965 - do 1977 r. połączony z murami miejskimi krytym arkadowym przejściem nad ulicą.

Dom płóciennika, nr 23 ob. dom mieszkalny, mur., XVIII/XIX w., XX w.

Dom płóciennika, nr 25 ob. dom mieszkalny, mur., XVIII/XIX w.

Dom płóciennika, nr 27 ob. dom mieszkalny, mur., XVIII/XIX w.

ul. Młynarska

Dom mieszkalny nr 2, mur., ok. 1930 r.

Dom mieszkalny nr 4, mur., 3 ćw. XIX w., k. XIX w.

Dom mieszkalny i trak nr 6, mur., poł. XIX w., pocz. XX w.

Dom mieszkalny nr 7, mur., 4 ćw. XIX w.

Dom mieszkalno-gospodarczy nr 9, mur., poł. XIX w., k. XIX w., pocz. XX w.

Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 15

a. Dom mieszkalny - bramny, nr 15, mur., 3 ćw. XIX w.

b. Dom mieszkalno-gospodarczy, nr 15, mur., pocz. XIX w., k. XIX w.

ul. Nadbrzeźna

Dom mieszkalny nr 16, mur., XIX/XX w.

ul. Odrowąża

Willi nr 2, mur., XIX/XX w.

ul. Okólnik

Szkoła katolicka dziewczęca, ob. internat, ul. Okólnik 2, mur., 1871 r., rozbudowana o nową część w 1907, przebudowana w 1926 r.

ul. S. Okrzei

Kamienica, nr 1, mur., XVI w., XVIII/XIX w., XIX w. siedziba banku, pocz. XX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 644/Wł, dnia 30.10.1976 r.

Kamienica nr 2, mur., pocz. XX w.

Kamienica nr 3, mur., 2 poł. XVIII w., przebudowana na pocz. XX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 644/Wł, dnia 30.10.1976 r.

Kamienica nr 4, mur., XVIII w., przebudowana pocz. XX w.

Kamienica czynszowa nr 6, mur., pocz. XX w.

Kamienica nr 8, mur., XVIII w., przebudowana w 1906 r., proj. mistrz murarski W. Bartsch.

Kamienica nr 9, mur., pocz. XX w.

Kamienica nr 11, mur., XVII w., XIX w., przebudowana w 1925 r.

Kamienica nr 12, mur., wzniesiona 1907, przebudowa na aptekę w 1932 przez arch. Franciszka Luxa.

Kamienica nr 14, mur., 1 poł. XIX w., XIX/XX w. i 1939 r.

Kamienica nr 18, mur., XVIII/XIX w., przebudowana w XX w.

Kamienica nr 21, mur., XVIII/XIX w., przebudowana w XX w.

Kamienica nr 22, mur., 1 poł. XIX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 23, mur., XVIII w., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 24, ob. Hotel "Piaś", mur., poł. XIX w., pocz. XX w.

Dom mieszkalny nr 25, mur., k. XIX w.

Dom mieszkalny nr 26, mur., 1 poł. XIX w.

Dom mieszkalny nr 27, mur., 1 poł. XIX w.

Dom mieszkalny nr 28, mur., XVIII/XIX w., XX w. - pierwotnie w niszy posąg NMP.

Dom mieszkalny nr 28a, mur., XVIII/XIX w.

Dom mieszkalny nr 30, mur., wzniesiony w 1876 r. przez A.Raucha

Kamienica nr 31, mur., XIX/XX w.

Poczta nr 32, mur., wzniesiona w 1885 r., przebudowa 1904 proj. P.Tietze.

Dom mieszkalny nr 33, mur., XIX/XX w.

Urząd Podatkowy ob. Sąd Rejonowy, ul. Okrzei 34, mur., k. XIX w.

Dom mieszkalny nr 35, mur., 1 poł. XIX w., pocz. XX w.

Dom mieszkalny nr 37, mur., 1 poł. XIX w.

Dom mieszkalny nr 43, mur., k. XIX w.

Dom mieszkalny nr 45, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 47, mur., XIX/XX w.

ul. Podmiejska

Dom mieszkalny nr 3, mur., 1867 r.

Dom mieszkalny nr 4, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 5, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 7, mur., 1 poł. XIX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 8, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 9, mur., 1 poł. XIX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 10, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 11, mur., XVIII/XIX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 13, mur., XVIII/XIX w., przebudowany w 1910 r., mistrz murarski Emil Krumbach.

ul. Polna

Dom mieszkalny nr 18, mur., ok. 1910 r.

ul. Przyjaciół

Kamienica nr 1, mur., k. XVIII w., XIX/XX w.

Kamienica nr 7, mur., k. XVIII w., XIX w.

pl. Rewolucji Październikowej - dawny pl. Szpitalny

Dom mieszkalny nr 1, mur., XVIII/XIX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 2, mur., 2 poł. XIX w.

Dom mieszkalny nr 3, mur., pocz. XIX, rozbudowa 1859 r. przez mistrza murarskiego Weiganga, pocz. XX w.

Dom mieszkalny nr 4, mur., k. XIX w.

ul. Rycerska

Dom mieszkalny nr 1, mur., 1903 r., proj. R. Tietze.

Dom mieszkalny nr 2, mur., XVIII w., XIX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 3, mur., XVIII/XIX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 4, mur., 1 poł. XIX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 6, mur., XVIII/XIX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 8, mur., k. XVIII w., XX w.

Dom mieszkalny nr 10, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 12, mur., XIX/XX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 14, mur., 1 poł. XIX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 16, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 18, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 20, mur., XVIII w., pocz. XX w.

ul. S. Sempołowskiej

Spichlerz, nr 2, mur., poł. XIX w.

Willa, ob. Prokuratura Rejonowa, mur., nr 4, ok. 1915 r.

Łaźnia miejska, nr 6, mur., 1910 r., ob. Bank Gospodarki Żywnościowej

Willa nr 11, mur., XIX/XX w.

ul. H. Siemiradzkiego

Kamienica nr 1, mur., XVII w., XVIII w., XIX w.

Kamienica nr 2, mur., XVII w., XIX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1323, dnia 03.08.1965

Kamienica nr 4, mur., pocz. XVII w., XVIII w., XIX w.

Kamienica nr 6, mur., pocz. XIX w.

ul. H. Sienkiewicza

Kamienica nr 1, mur., XIX/XX w.

Willa nr 5, mur., 1908 r.

Kamienica nr 13, mur., pocz. XX w.

Kamienica nr 15, mur., pocz. XX w.

ul. Sienna

Kamienica nr 22, mur., poł. XIX w., ok. 1920 r.

ul. J. Słowackiego

Kamienica nr 7-9, mur., 1892, oraz 1901 proj. F. Neumann.

Kamienica nr 8, ob. Komisariat Policji, mur., proj. W. Bartscha 1908 r.

Kamienica nr 11, mur., pocz. XX w., odbudowana w 1946 r.

ul. Starobysrzycka

Dom mieszkalny nr 1, mur., poł. XIX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 2, mur., 1907, proj. W. Bartsch.

Dom mieszkalny nr 3, mur., 2 poł. XIX w.

Dom mieszkalny nr 7, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 11, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 14, mur., 1902 r. proj. W. Bartsch, rozbudowa 1908 r.

Dom mieszkalny nr 27, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 29, mur., k. XIX w.

Dom mieszkalny nr 32, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 38, mur., poł. XIX, pocz. XX w.

Dom mieszkalny nr 39, mur., XIX/XX w.

ul. Strażacka

Dom mieszkalny nr 4, mur., XIX/XX w.

Kamienica, nr 5, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 7, mur., ok. 1905 r., po 1945 r.

Willa nr 10, mur., ok. 1915 r.

Dom mieszkalny nr 12 wraz z zabudowaniami gospodarczymi, mur., ok. 1905 r.

ul. Wojska Polskiego

Willa nr 5, ob. przedszkole, mur., 1894 r.

Willa nr 6, ob. biurowiec, mur., 1896 r.

Dom mieszkalny nr 10, mur., XIX, XX w.

Dom mieszkalny nr 11, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 12, mur., k. XIX w.

Dom mieszkalny nr 13, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 14, mur., 1898 r.

Dom mieszkalny nr 15, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 16, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 18, ob. biurowiec, mur., wzniesiony w 1883 r.

Dom mieszkalny nr 19, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 21, mur., 1 poł. XIX w., XX w.

Dom mieszkalny nr 24, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 25, mur., poł. XIX w., pocz. XX w.

Dom mieszkalny nr 26, d. biura zarządu i mieszkania urzędników fabryki Fehr i Wolf, mur., proj. W. Bartsch 1908 r.

Dom mieszkalny nr 27, mur., k. XIX w., przebudowa 1928 r.

Dom mieszkalny nr 35, mur., ok. 1910 r.

Dom mieszkalny nr 44, mur., ok. 1860 r., k. XIX w., pocz. XX w.

Dom mieszkalny nr 46, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalno-gospodarczy nr 47, mur., pocz. XIX w., k. XIX w.

pl. Wolności - dawniej Rynek

Kamienica nr 3, mur., XVII w., 1788 r., XIX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1321, dnia 03.08.1965 r.

Kamienica nr 4, mur., koniec XVI w., przebudowana w XIX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1064, dnia 24.02.1964 r.

Kamienica nr 5, mur., XVIII w., XIX w., XX w.

Kamienica nr 6, mur., koniec XVI w., XIX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1322, dnia 03.08.1965 r.

Kamienica nr 7, mur., renesansowa, przebudowana pocz. XVIII w., XIX w., XX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1322 dnia 03.08.1965 r.

Kamienica nr 8, mur., renesansowa, pocz. XVII w., przebudowa XIX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1322 dnia 03.08.1965 r.

Kamienica nr 9, mur., pocz. XIX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1110/W1, dnia 13.04.1985 r.

Kamienica nr 10, mur., 1 poł. XVII w., przebudowana w 1904 r., wpisana do rejestru zabytków pod nr 2018 z dnia 25.05.1972 r.

Kamienica nr 11, mur., 2 ćw. XVI w., przebudowana w XIX w. i w 1894 r., XX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 2019, dnia 25.05.1972 r.

Kamienica nr 12, mur., XVIII w., przebudowana w 1. 1862 i 1894, wpisana do rejestru zabytków pod nr 1109/W1, dnia 13.04.1985 r.

Kamienica nr 13, mur., 2 poł. XIX w., XIX/XX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1098/W1, dnia 13.04.1985 r.

Kamienica nr 14, mur., przebudowana w 1890 r., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1097/W1, dnia 13.04.1985 r.

Kamienica nr 15, mur., pocz. XVII, przebudowana 1750 r., i XX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 2020, dnia 25.05.1972 r.

Kamienica nr 16, mur., pocz. XIX w., przebudowana w 1880 r. z dobudową sali tanecznej.

Kamienica nr 17, mur., 1620, przebudowana w 1906 r., rozbudowa w 1929 r., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1967, dnia 22.12.1971 r.

Kamienica nr 18, mur., pocz. XVII w., przebudowana XIX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 2021, dnia 25.05.1972 r.

Kamienica nr 19, mur., k. XIX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1096/W1, dnia 13.04.1985 r.

Kamienica nr 20, mur., XVII/XVIII w., XX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1095/W1 dnia 13.04.1985 r.

Kamienica nr 21, mur., pocz. XVII w., przebudowana XX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 2022, dnia 25.05.1972 r.

Kamienica nr 22, mur., XVI, XVII w., przebudowana w 2 poł. XIX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1970, dnia 22.12.1971 r.

Kamienica nr 23, mur., XVIII w., przebudowana w poł. XIX w. i w XX w., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1094/W1, dnia 12.04.1985 r.

Kamienica nr 24, mur., XVIII w., przebudowana w 1904 r., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1093/W1, dnia 13.04.1985 r.

Kamienica nr 25, mur., XVIII w., przebudowana w 1912 r., wpisana do rejestru zabytków pod nr 1092/W1, dnia 13.04.1985 r.

Kamienica nr 26, mur., XVIII w., przebudowana ok. 1920 r.

Kamienica nr 27, mur., XVIII w., przebudowana w 1852, 1869 i 1902, wpisana do rejestru zabytków pod nr 1091/W1, dnia 13.04.1985 r.

ul. L. Zamenhoffa

Kamienica nr 1, mur., ok. 1880 r.

Kamienica nr 2, mur., ok. 1880 r.

Kamienica nr 3, mur., 1854 r.

Kamienica nr 6, mur., k. XIX w.

Dom mieszkalny nr 7, mur., k. XIX w.

Kamienica nr 8, mur., k. XIX w.

Kamienica nr 25, mur., XIX/XX w.

Dom mieszkalny nr 26, mur., ok. 1900 r.

Dom mieszkalny nr 27, mur., ok. 1890 r.

Dom mieszkalny nr 30, mur., ok. 1880 r.

Dom mieszkalny z młynem nr 33 - zespół

- a. Dom mieszkalny nr 33, mur., poł. XIX w., pocz. XX w.
- b. Młyn, mur., mur., beton, ok. 1910 r.

Dom mieszkalny nr 38, d. dom właściciela fabryki zapalek, ob. budynek administracyjny, mur., proj. arch. Otto Schroth ok. 1910 r., Zakład Doskonalenia Zawodowego.

Wykaz stanowisk archeologicznych

Obszar AZP 97-24

1. Osada, chronologia: średniowiecze/nowożytność, stanowisko nr 4/1

Obszar AZP 97-25

Stanowiska bez lokalizacji:

- cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej, stanowisko nr 1/2
- znalezisko luźne, chronologia: okres wpływów rzymskich (denar Wespazjana 69-79 r. n.e.), stanowisko nr 2/2
- znalezisko luźne, chronologia: okres wpływów rzymskich (denar Trajana 98-117 r. n.e.), stanowisko nr 3/3

Bystrzyca Kłodzka - Niedzwiedna

Obszar AZP 97-25

Stanowiska bez lokalizacji:

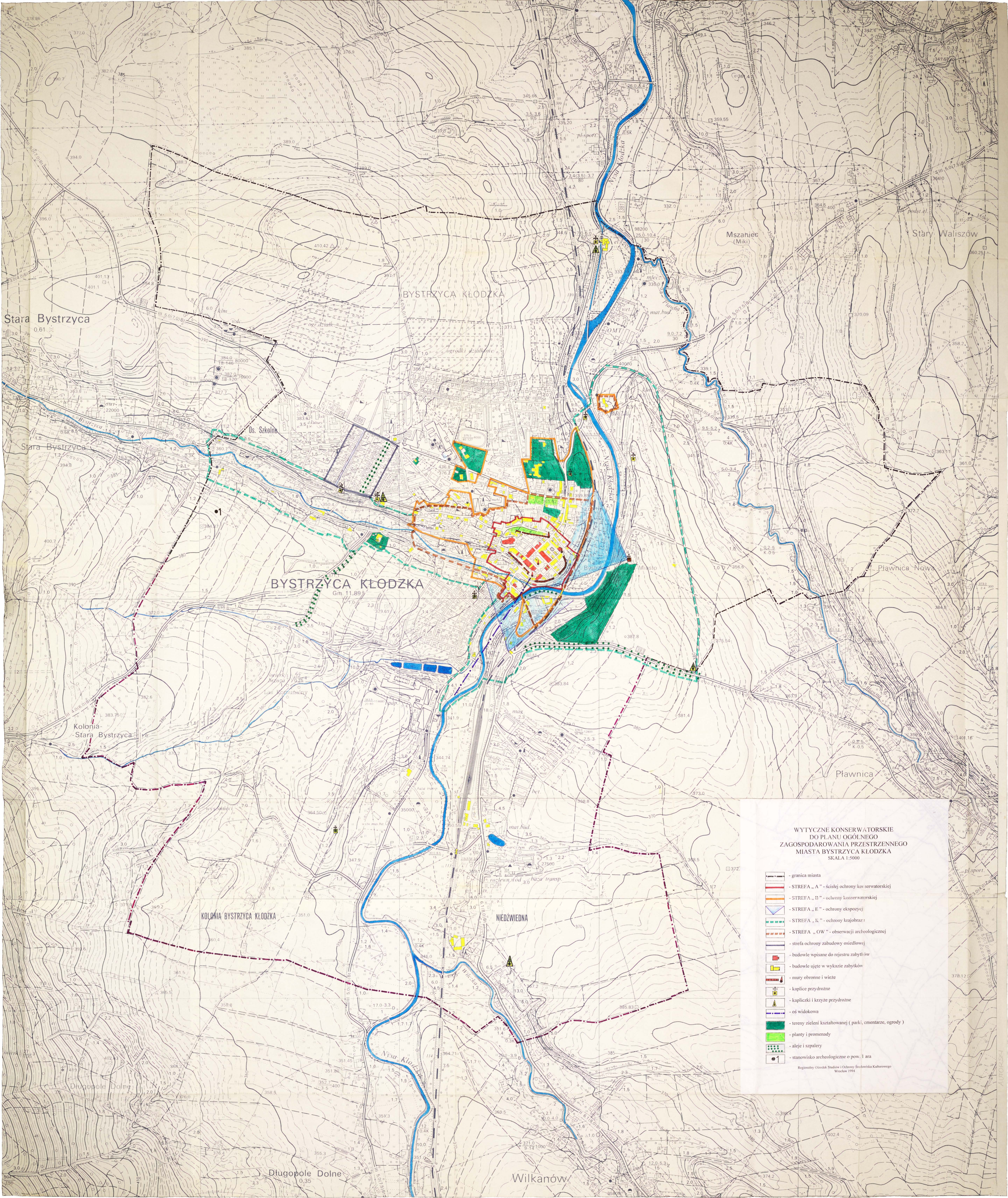
- znalezisko luźne, chronologia: okres wpływów rzymskich (sesters Wespazjana), stanowisko nr 1/6
- znalezisko luźne, chronologia: okres wpływów rzymskich (denar Trajana), stanowisko nr 2/7

Informacje podano za:

Dokumentacja obszarów Archeologicznego Zdzjęcia Polski - archiwum Państwowej Służby Ochrony Zabytków Oddział Wojewódzki w Wałbrzychu. Obszary: 97-24 - C. Francke, 1985 r.

97-25 - E. Noworyta, A. Limisiewicz, 1984 r.

K. Demidziuk, Katalog stanowisk archeologicznych z dawnego powiatu Bystrzyca Kłodzka, mps. Wrocław 1994 r., archiwum Regionalnego Ośrodka Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego we Wrocławiu.

WYTYCZNE KONSERWATORSKIE
DO PLANU OGÓLNEGO
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA BYSTRZYCA KŁODZKA
SKALA 1:5000

- granica miasta
- STREFA „A” - ścisłej ochrony konserwatorskiej
- STREFA „B” - ocłony konserwatorskiej
- STREFA „E” - ochrony ekspozycji
- STREFA „K” - ochrony krajobrazu
- STREFA „OW” - obserwacji archeologicznej
- strefa ochrony zabudowy osiedlowej
- budowle wpisane do rejestru zabytków
- budowle ujęte w wykazie zabytków
- mury obronne i wieże
- kaplice przydrożne
- kapliczki i krzyże przydrożne
- oś widokowa
- tereny zieleni kształtowanej (parki, cmentarze, ogrody)
- planty i promenady
- aleje i szpalery
- stanowisko archeologiczne o pow. 1 ara

Reginaty Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego
Wrocław 1994